

נדרים צא
עניין: סיום מסכת נדרים

חתם סופר

והנה אע"ג דהאי קרא מים גנוזים ימתקו אמרה אשה פחיות, מ"מ דבור זה בעלמא גנוז הוא אהה מאשה חכמה בנחה ציתה, כי היא אמרה בקדושה מים גנוזים ימתקו, כדכתיב [משלי ו' ל'] לא יצחו לגנז כי יגנוז למלא נפשו כי ירעב, ואחז"ל [מדרש משלי שם] דקאי אד"ת, ומייתי הסמ"ע סי' רל"ג [סקמ"ה], ולעינינו יאמר לאותם החלמידים החומסים עלמם וגופם ומרעיבים עלמם על דברי תורה, ומנדדים שינה מעיניהם, לא יצחו לגנז כי יגנוז וחומם גופו למלאות נפשו כי ירעבקיט, ועיין היטב לעיל [ט' ע"ג] בחזיר של שמעון הצדיק מה שכתבתי, שהוא נדר הגון סייג לפרישות [כאבות פ"ג מ"ג] והולך ללאת חוץ לעירו שלא יתפתה מאנשי עירו ע"ש לעיל.

דורו שגורמים לו כך. ואמרה אשה חכמה, מים גנוזים, מי התורה הגנוזים מהלומדים מתוך דוחק ועוני וחומסים גופם למלאות נפשם, אותן ימתקו לצסוף, כי כל המקיים התורה מעוני סופו לקיימה מעושר [אבות פ"ד מ"ע], ולא עוד אלא שמגלין לו רוי תורה [עיי"ש פ"ו מ"ג], והיינו לחם סתרים יונעם שדברי סתרי תורה יונעם לו.

והענין הוא שהיזה"ר ממתיק האיסורים לעוברי עבירה ובעל התאווה שזיק היתרא ואכיל איסורא, שסובר שזה החתיכה או גוף הלז מועטם מההיתר, ואלו היה יודע בשעת מעשה שאינו עובד מן ההיתר אלא עומאת הילך הוא הממתיק לו, לא היה חועא, אך הוא סבור שבאמת הוא עובד ע"כ מגודל התאווה לנתח העובד ההוא עובר העבירה, ולפי טעותו ניחא ליה דלימות בעל כי היכי דלכווי שכיחא ליה המתיקות הזה, ואינו יודע כי כל המתיקות אינו אלא מחמת העבירה וכשימות הבעל פסקי לעיבותיה וא"ש. והיינו דחגיגין לעיל [ט' ע"א] כנדרי רשעים שהרשעים נודרים, ואמרו צירושלמי [לעיל פ"ע ה"א] לא די לך צמה שאסרה תורה, פירוש לא די לך שהיזה"ר ממתיק מה שאסרה תורה, אלא שאתה מוסיף לך איסורים בדרך כדי שימתיק לך גם אלו ותעבור על נדרך.

זחר ח"א קלת.

רבי יצחק בר' יוסי הוה אהי מקפוטקיא ללוד פגע ציה רבי יהודה א"ל רבי יצחק תאמר דחצירגא חכימי מתניתא אתעררו להאי עניינא דינר הרע יתנשי מן עלמא בר ההיא שעתא לזיווגא א"ל חייך הכי אצטריך ינר הרע לעולם כמטרא לעולם דאלמלא ינר הרע חדושתא דשמעתא לא ליהוי אבל לא מגולה כקדמיתא למחטי צי